

ת"פ 23779/08/17 - מדינת ישראל נגד ערן שוורץ

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 23779-08-17 מדינת ישראל נ' שוורץ

בפני
בעניין: כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ערן שוורץ

הנאשם

ב"כ המאשימה: מר שי בליטי, מתמחה

ב"כ הנאשם: עו"ד אלי כץ

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירת גניבה בידי עובד בסכום כולל של כ- 52,000 ש"ח. הנאשם עבד כמנהל חנות, ובין היתר היה אחראי על קבלת תשלום מלקוחות והפקדת הכספים בקופה. במהלך השנים 2015 - 2016 גנב כספי לקוחות ששולמו לחנות. ביום 31.8.15 בעל החנות התעמת עם הנאשם, וזה הודה שגנב 31,000 ₪, התנצל והבטיח להשיבם. בעל החנות נתן אמון בנאשם והמשיך להעסיקו במקום. לאחר מכן שב הנאשם וגנב מהקופה את פדיון הימים 4.4.16-5.4.16 בסך 12,900 ₪ ו- 8,000 ש"ח. הנאשם נחקר על מעשיו במשטרה, ולאחר מכן השתמש ב- 12,900 ₪ לצרכיו האישיים והחזיר סך של 8,000 ₪.

2. הצדדים הציגו הסדר דיוני לפיו כתב האישום תוקן, הוסכם כי הנאשם יודה במיוחס לו ויורשע. לא הוצג הסדר לעניין העונש ואולם הוסכם כי במסגרת פרשת העונש רשאי הנאשם להציג ראיות לכך שהשיב את הגזלה כולה או חלקה, כי המאשימה רשאית לחקור את הנאשם בחקירה נגדית ולהעיד את המתלונן בעניין זה. עוד הוסכם, כי ההגנה תהא רשאית לעתור לביטול ההרשעה.

3. תסקיר שירות מבחן מיום 13.1.19 מלמד כי הנאשם בן 41, גרוש ואב לשלושה, עובד כמנהל חנות לחומרי בנין. הנאשם סיים 12 שנות לימוד, בעל תעודת בגרות והשלים שירות צבאי מלא, שלאחריו למד לימודי הנדסאות ועבד בעבודות שונות. הנאשם נישא בגיל 28 והתגרש בשנת 2018, על רקע מצב כלכלי קשה שנבע מחובות הימורים. הנאשם מתגורר עם הוריו והם מהווים עבורו גורמי תמיכה. לנאשם אין הרשעות קודמות. הוא קיבל אחריות על ביצוע העבירה והסביר כי ביצע אותה על רקע חובות כלכליים עקב התמכרותו להימורים והסתבכות בשוק האפור. הוא חש בושה על מעשיו, אך נוטה לטשטש את חומרתם כשמדגיש שהתכוון להחזיר את הכספים ונתן קבלות

בעבורם. הנאשם משקיע מאמצים לנהל אורח חיים נורמטיבי. משנת 2014 טופל בעמותת "אפשר" על רקע התמכרותו, אך נשר לאחר שני מחזורי טיפול. שירות המבחן התרשם כי ההליך הפלילי מהווה עבור הנאשם גורם מרתיע ומחדד גבולות. הנאשם ממשיך לעבוד בתחום עיסוקו כמנהל בחנות ולא שב לבצע עבירות נוספות. עם זאת התרשם שירות המבחן, כי הנאשם הוא בעל קווי אישיות לא בשלים וקושי בוויסות דחפים. הנאשם הביע חשש כי להרשעתו עלולות להיות השלכות על עיסוקו בהווה ובעתיד- במקצועו, וביטא רצון לטיפול. על רקע זה, וכן לנוכח העדרו של עבר פלילי וכדי למנוע פגיעה בדימויו העצמי, המליץ שירות המבחן לבטל את ההרשעה. הנאשם מבטא מודעות לקשייו ושירות המבחן העריך שהשתלבותו בטיפול תפחית את הסיכון להישנות העבירות. לפיכך הומלץ לגזור על הנאשם צו מבחן למשך שנה, לצורך שילובו בעמותת "אפשר", 220 שעות שירות לתועלת הציבור והתחייבות כספית.

4. המתלונן, אמיר כהן העיד בפרשת העונש ותיאר את היחסים הקרובים שנוצרו בינו לבין הנאשם, שהם מעבר ליחסי עובד- מעביד. המתלונן תיאר כיצד תמך בנאשם רגשית וכלכלית כשנקלע לחובות כספיים וטען כי הנאשם לא החזיר דבר מתוך הכספים שגנב. בחקירתו הנגדית התקשה המתלונן להשיב באופן קונקרטי על שאלות בנוגע לניכויים משכרו של הנאשם, לאחר שהתגלה לראשונה דבר הגניבה, והוסכם כי ישיב על שאלות אלה בכתב. המכתב הוגש על ידי ב"כ הנאשם וכן הוגשו מסמכי הנהלת החשבונות הרלבנטיים של העסק. במסגרת זאת נטען, כי הכספים שנוכו משכרו של הנאשם במסגרת הסעיף "נזק/אובדן ציוד" מחודש אוגוסט 2015 ועד חודש פברואר 2016 היו בגין הלוואות קודמות שניתנו לו מטעם המעסיק עקב מצבו הכלכלי הקשה. עם זאת, המעסיק אישר כי באותם חודשים לא הועבר חלק המעסיק לקופת גמל בסך 1,020 ₪ לחודש, על פי סיכום עם הנאשם לצורך השבת חלק מהכספים שגנב. לבסוף, המעסיק השיב בשלילה על השאלה האם נכון כי לנאשם לא שולמו משכורות חודש מרץ ואפריל 2016, אך הסביר כי באותה עת נתפס הנאשם בגניבה נוספת וטען שאין צורך לשלם משכורת למי שלקח את כספי המשכורת בעצמו.

5. הנאשם עצמו העיד גם כן במסגרת פרשת העונש וטען כי המתלונן שלח למקום עבודתו החדש תמונה של הנאשם ליד הקופה וכתב כי מדובר בנאשם ובחברתו הטובה. הנאשם טען כי מחודש אוגוסט 2015, המתלונן הפחית 2,500 ₪ משכרו בכל חודש כדי לפצות על הגניבות, וכן נמנע מהעברת חלק המעסיק לקופת גמל. הנאשם שלל את הטענה כי העסק הלווה לו כספים וטען שהלוואה אחת שהוצג לה אישור, היא למעשה החזר של כספים שלא שולמו לו ועל כן אף מעולם לא התבקש לפרוע אותה. הנאשם הוסיף כי הוא מתבייש במעשיו, מתבייש במעמד שאליו הגיע, חש בושה מפני הוריו, ילדיו ומפני המתלונן. הנאשם תיאר כי מצבו הכלכלי קשה וכי מזה כשלוש שנים הוא נמצא בגמילה מהימורים. עם זאת הוסיף, כי סירב להיכנס למסגרת סגורה מאחר ולא רצה להותיר את הטיפול בחובות שצבר לבני משפחתו.

6. ב"כ המאשימה ביקש להותיר את הרשעתו של הנאשם על כנה, לקבוע מתחם עונש הולם שבין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות לבין עשרה חודשי מאסר בפועל וביקש לגזור על הנאשם שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלונן. בטיעוני המאשימה הודגשו הערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם והאופן שבו ניצל הנאשם את טוב ליבו של המעסיק, שאפשר לנאשם להמשיך לעבוד ולבצע מעשי גניבה נוספים, גם לאחר שהתגלה דבר הגניבה.

7. ב"כ הנאשם ביקש לבטל את הרשעתו של הנאשם ולקבל את המלצתו העונשית של שירות המבחן, תוך שהדגיש את חרטתו ובושתו של הנאשם על מעשיו, אשר נטען כי לוותה בהשבה מיידית של מלוא הכספים שגנב ואף יותר מכך, בדרך של ניכויים משכרו של הנאשם ואי תשלום פיצויי פיטורין ופדיון ימי חופשה. ב"כ הנאשם הדגיש גם את מצבו האישי הקשה של הנאשם, ובפרט את מצבו הכלכלי התלוי על בלימה, והוסיף כי גזירת עונש של מאסר בעבודות שירות עשויה למוטט אותו כלכלית. ב"כ הנאשם טען כי בכל מקרה יש לגזור את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם, ומכל מקום טען כי יש לשקול בעניינו של הנאשם שיקולי שיקום שמצדיקים גם חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם.

8. מטעם ההגנה הוגש גם מכתבם של הורי הנאשם, אשר תיארו את מצבם הבריאותי והכלכלי הקשים, את הסיוע שמושיט להם הנאשם וביקשו את רחמי בית המשפט עליו. כן הוגשו תלושי שכר של הנאשם, טופסי 106 לשנים 2015-2016, מסמכי קופת גמל ומסמך שנערך ביום 31.8.15 ובו פירוט כספי הגניבה שגנב הנאשם עד לאותו מועד יחד עם התחייבות שלו להשיב את הכספים.

9. הנאשם בדברו האחרון אמר שהוא מתנצל על מעשיו.

10. לאחר שמיעת הטיעונים לעונש הוריתי לממונה על עבודות השירות לחוות דעתי בדבר כשירותו של הנאשם לרצות עונש זה. חוות הדעת שהוגשה ביום 12.5.19 מלמדת כי הנאשם כשיר לרצות עבודות שירות.

11. לאחר כל אלה, הנאשם שב ופנה לבית המשפט במכתב ובו פירט את ההשלכות שתהיינה לעונש של מאסר בעבודות שירות עליו ועל אפשרותו להתפרנס, וצירף מסמכים המעידים על מצבו הכלכלי, על חובותיו השונים ומסמך מטעם עמותת אפשר שבה הוא מטופל, שגם בו פורטה החשיבות שבהמשך עבודתו הסדירה של הנאשם בעבודה המספקת לו שכר לצורך המשך שיקומו הכלכלי.

סוגיית ביטול ההרשעה

12. כללהווא, כימשהוכחהשמתושלאדםבפלילים, ישלהרשיעו. עסזאת, ההלכההפסוקהקובעת, כיהימנעותמהרשעהאפשרית, כיוצאמןהכלל, בהצטברשניתנאים, והם - כאשרסוגהעבירהמאפשרלוותר, בנסיבותהמקרה המסויםעלההרשעה, מבלילפגועבאופןמהותיבשיקוליהענישההאחריםוכאשרההרשעהעלולהלפגועפגיעהחמורהבשיקוםהנאשם. ראוע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל (פ"ד נב(3) 337).

13. המעשיםשביצעהנאשםפגעופגיעהקשהבקניינושלמתלון שהיה מעסיקו, וכןביחסיהאמוניבולביןמעסיקו, שהםהבסיסההכרחינחוץלצורךקיוםיחסיעבודתהקנינים. למעשיםמסוגזההשלכותרוחבבעלותאופיכלכלי, שכןהמארכיםומעמיקיםאתהליכיוסעובדים ואת אמצעי האבטחה שנעשה בהם שימוש במקומות עבודה, ולשם כך נדרשתהשקעהכספית שאינהמבוטלת.

14. בשלהפגיעהבערכיםמוגניםאלהנקבעכיבמקריםדומיםעלענישהלכלולרכיבשלמאסר:

"דעתנו היא כי לא ניתן בעבירה מסוג זה להסתפק בענישה שאינה כוללת רכיב של מאסר. הטלת מאסר - היא האמירה הנורמטיבית ואמירה זו מן הראוי שתאמר ... העבירה של גניבה ממעסיק היא עבירה קשה, הנבשלה היבטה הרכושי הגלום בה והנבשלה מעילה באמון. קל יותר להתגונן כנגד גנבים מבחוץ, קשה להתגונן כאשר הגנב מצוי בביתך שלך"
(ע"פ (ת"א) 20466-10-14 אילטוב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 25.2.15)).

15. ישנה מחלוקת בין הצדדים האם מלוא הכספים שנגנבו הוחזרו. ראשית, יש לומר שגם על פי טענת הנאשם, החזרת הכספים הייתה פאסיבית ונעשתה ביוזמת המתלון, בדרך של קיזוז משכרו של הנאשם, הימנעות מהעברת כספים לקופת גמל והימנעות מתשלום פיצויי פיטורין ופדיון ימי חופשה, ולא ביוזמת הנאשם שהשיב בעצמו כסף לידי המתלון, למעט המתואר בסיפא לסעיף 4 לכתב האישום המתוקן.

שנית, הנאשם והמתלון לא נחקרו באופן מעמיק על טענותיהם, ומובן כי בידי המתלון, אשר אינו צד להליך, לא הייתה כל אפשרות לחקור את הנאשם על דבריו בדבר היקף הכספים שהושבו, כמו גם על טענתו כי הסכום שהוצג כהלוואה מטעם המעסיק לא היה באמת הלוואה. מנגד, המתלון עצמו לא נחקר על טענתו לפיה הכספים שקוזזו משכרו של הנאשם תחת הסעיף "נזק/אובדן ציוד" קוזזו לצורך פירעון הלוואה ולא לשם השבת הכספים שנגנבו.

סוגיית ההשבה לא התבררה עד תום, וכך למשל לא ברור האם יש ממש בטענת הנאשם כי כספי הפיצויים שנשללו ממנו עקב פיטוריו קוזזו לטובת כיסוי הגניבה, במקום שבו יש ספק האם התנהלותו של הנאשם טרם פיטוריו אמנם מזכה אותו בפיצויי פיטורין.

עם זאת הוכח לפני כי החל מחודש אוגוסט 2015 ועד חודש אפריל 2016 קוזז ממשכורתו של הנאשם סכום של 1,020 ₪, חלק המעסיק לקופת גמל שלא הועבר, כי לא שולם לנאשם שכר חודש מרץ 2016 שכר של מספר ימי עבודה בחודש אפריל 2016 וכן כי הוחזר סך של 8,000 ₪ כפי שמתואר בכתב האישום. בסך הכל הוכחה השבתם של מעט יותר ממחצית סכום הגניבה.

16. הנאשם ביצע את המעשים על פני תקופה מתמשכת, ושב וביצע את אותם מעשים גם לאחר שכבר נתפס וניתנה לו הזדמנות נוספת על ידי מעסיקו לחזור למוטב. גם לאחר שנחקר הנאשם במשטרה על מעשיו, הרהיב עוז להשתמש בחלק מכספי הגניבה לצרכי הפרטיים במקום להשיבם למתלון. עובדה זו מלמדת על תכנון של העבירה ושוללת מן המעשים אופי של מעידה חד-פעמית.

17. תחושת הפגיעה באמון והעלבון הצורב של מעסיקו של הנאשם, באו לביטוי מוחשי בדברים שאמר בבית המשפט. התנהלותו של הנאשם, אשר הפר שוב ושוב את האמון שניתן בו, הפגינה זלזול בוטה לטוב ליבו של המעסיק ובמידת הרחמים והחמלה שהפגין כלפיו. התנהלות זו, כמו גם הימשכותם של מעשי העבירה מביאים לכך שמידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה דנן היא גבוהה מאד.

18. מכלול הנסיבות שתוארו מוביל למסקנה כי לא ניתן להימנע, במקרה דנן, מהרשעת הנאשם מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים.

19. למעלה מן הצורך אתיחס גם לנושא השיקום; בעניינו של הנאשם אין מחלוקת כי הרשעה לא תפגע בהמשך העסקתו בעבודתו הנוכחית. מקובלת עלי עמדת ב"כ הנאשם, לפיה בחינת השיקום אינה נעשית אך ורק ביחס להיבטים תעסוקתיים. פגיעה בשיקום עשויה לבוא לביטוי בדרכים נוספות, שהרלבנטיות בהן לעניינו של הנאשם היא מידת התמדתו בהליך הגמילה מהימורים וכן הפגיעה שאליה מתייחס שירות המבחן - בדימויו העצמי של הנאשם.

נתתי דעתי לעניין זה, ואיני סבורה כי הוא כשלעצמו מצדיק הימנעות מהרשעה, שכן דומה שהנאשם מבין את חומרתם של מעשיו ומידת פגיעתם בקורבן העבירה ובציבור, התייחסותו לנושא השיקום היא שכלתנית ואינה תלויה בסוגיית הרשעתו, ולא התרשמתי כי עצם ההרשעה תוביל לפגיעה בהיבטים אחרים של שיקום בעניינו.

20. לפיכך, לא מצאתי לבטל את הרשעתו של הנאשם.

מתחם העונש ההולם

21. בקביעת מתחם העונש ההולם שקלתי את הערכים המוגנים באמצעות העבירה שביצע הנאשם ואת מידת הפגיעה בהם כפי שתוארו לעיל.

22. עיון בפסיקה מלמד, כי בגין מעשי גניבה דומים הוטלה ענישה מוחשית החל מעונשי מאסר בעבודות שירות ועד למאסר בפועל, אף לתקופות העולות על שנה. ראו רע"פ 5819/18 **בן דוד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 7.8.18); רע"פ 8529/12 **עקילה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 18.12.12); רע"פ 3153/10 **שבתשולי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 29.4.10); רע"פ 2709/10 **אבו עייש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 13.4.10); ת"פ (רמלה) 26825-09-14 **מדינת ישראל נ' עוזרי** (פורסם בנבו 10.9.15) ופסק הדין בערעור עליו- עפ"ג (מרכז) 10187-10-15 **עוזרי נ' מדינת ישראל** (17.1.16) וכן ע"פ (ת"א) 20466-10-14 הנ"ל. מסקנה זו עולה גם מתוך הפסיקה שבה תמך ב"כ הנאשם את טיעונו.

23. לנוכח האמור לעיל, מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם מתחיל מחמישה חודשי מאסר בעבודות שירות ומגיע עד לשמונה-עשר חודשי מאסר בפועל ולצד מאסר מותנה, קנס ופיצול נפגעי העבירה.

העונש המתאים לנאשם

24. הנאשם בן 41. שקלתי לזכותו את העובדה כי אין לו הרשעות נוספות וכי הוא הודה במיוחס לו, קיבל אחריות

מלאה על מעשיו והביע צער וחרטה, אשר התרשמתי מכנותם.

25. עוד שקלתי לזכות הנאשם את העובדה שהוא תומך בהוריו ומסייע להם.

26. אשר לשיקולי השיקום, אמנם הנאשם הביע רצון ומוטיבציה להשתלב במסגרת לטיפול בהתמכרותו ושירות המבחן מתרשם כי הוא שואף לקיים אורח חיים נורמטיבי, ואולם לא ניתן להתעלם מן העובדה, כי הנאשם שולב כבר בעבר בטיפול במסגרת זו, לא הצליח להשלימו ונשר. משכך, הגם שיש לברך על רצונו של הנאשם להשתקם, יש לשקול את העובדה כי הוא נמצא בנקודת ההתחלה של דרך טיפולית ארוכה, שאין לדעת כיצד תסתיים, וממילא אין הדבר מצדיק חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום.

27. אף על פי כן, יתר הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, ובכלל זה העדרו של עבר פלילי, ניהול אורח חיים שהוא, ככלל, מתפקד, הודאה וקבלת אחריות כמו גם הפגנת הרצון להשתלב בטיפול, מצדיקים גזירת עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם.

28. אני ערה לכך כי גזירת עונש של מאסר בעבודות שירות המצוי בתחתית מתחם העונש ההולם עשויה לפגוע באפשרותו של הנאשם להמשיך ולהתפרנס מהעבודה בה עובד כעת, ואולם לא סברתי כי הדבר יכול להוות שיקול מכריע, המצדיק, כשלעצמו, ואף בהצטרף ליתר השיקולים, חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם.

29. מתחם העונש ההולם שנקבע כולל פיצוי למתלונן. משלא מוצה בירור טענת ההשבה המלאה של הנאשם, לא מצאתי לפסוק פיצוי בגין הנזק הממוני. עם זאת, יש לפסוק פיצוי למתלונן גם בגין הנזקים הלא ממוניים שנגרמו לו, ובראשם עגמת הנפש הקשה שנחל עקב הפרת האמון הבוטה מצד הנאשם.

30. לפיכך, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. חמישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 18.7.19 בשעה 8:00 במפקדת מחוז דרום של שירות בתי הסוהר.

ב. חמישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירת עבירה מסוג פשע לפי פרק י"א לחוק העונשין התשל"ז-1977.

ג. שלושה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירת עבירה מסוג עוון

לפי פרק י"א לחוק העונשין התשל"ז-1977, למעט עבירה לפי סעיף 413 לחוק.

ד. פיצוי למתלונן, עד תביעה 4 בכתב האישום המתוקן בסך 2,000 ₪. הפיצוי ישולם בחמישה תשלומים חודשיים שווים ורצופים, הראשון עד ליום 1.7.19 והבאים עד ל-1. בכל חודש עוקב.

ה. קנס בסך 1,000 ₪ או עשרה ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בשני תשלומים חודשיים שווים ורצופים הראשון עד ליום 1.12.19 והשני עד ליום 1.1.20.

ו. צו מבחן למשך שנה מהיום. הוסברו לנאשם חובתו לשתף פעולה במילוי הצו והאפשרויות העומדות בפני בית המשפט אם לא יעשה כן.

31. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

32. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ד אייר תשע"ט, 19 מאי 2019, בנוכחות הצדדים.